

Fidem-congres in München

Nr. 1. Penningmarkt in de bibliotheek van het munt- en penningkabinet te München.

Nr. 2. De opening werd verricht door Philip Attwood en Martin Hirsh (zie foto bovenaan).

Op dinsdag 14 oktober 2025 hield het Deutsche Gesellschaft für Medaillenkunst (DGMK) haar jaarvergadering in het munt- en penningkabinet te München. In de bibliotheek was een penningmarkt (afb. 1). De volgende dag op woensdag 15 oktober begon het 38ste FIDEM-congres 2025. Het thema was: *Our Myths – Our Roots*. Voor de inschrijving kwamen de leden bijeen in het Zentralinstitut für Kunstgeschichte. Voor de bezoekers uit meer dan 30 landen, lag een tas klaar met de congrespenning en 3 catalogi: de FIDEM-catalogus, de catalogus Resonanzen en een kleiner boekje over de Deutscher Medailleurpreis 2025, die later werd uitgereikt aan Marianne Dietz, waarover in een volgend artikel meer. De eerste prijs FIDEM-prijs 2025 won Jim Licaretz uit de VS. Er waren 13 Nederlanders aanwezig, dat hadden er 17 kunnen zijn, want mijn vrouw, ik en nog twee anderen moesten afzeggen. Ik las over veel hoogtepunten die hieronder worden beschreven. De opening was eveneens in het Zentralinstitut für Kunstgeschichte en werd verricht door de voorzitter Philip Attwood. Daarna nam Martin Hirsch de directeur van het Staatliche Münzsammlung Munich het woord (afb.2).

Nr. 3. De FIDEM-penning, 100x100 mm, brons, 2025.
Anna Wątróbska-Wdowiarska.

Nieuwe FIDEM-penning

De FIDEM-penning ontstond in 2020 als een prijs voor degene die de FIDEM op een zeer betekenisvolle manier heeft geholpen bij haar doelstellingen. Zij vervangt de 70-jaar oude penning. Het idee voor een nieuwe uitgave ontstond tijdens de Corona periode.

Er werd toen online een wedstrijd gehouden, waarbij Anna Wątróbska-Wdowiarska uit Polen als winnaar uit de bus kwam (afb. 3). Zij is in haar land een gelauwerde medailleur. Op de vierkante plaquette staan munten en penningen met de tekst: *Fédération Internationale de la Médaille d'Art* in kleine en grote letters over het vlak verdeeld. Tijdens de opening werd deze trofee door Philip Attwood uitgereikt aan prins Wolfgang van Beieren (afb. 4).

Nr. 4. Prins Wolfgang van Beieren ontvangt de FIDEM-penning.

Congres-penning 2025 door Eva Backofen

Iedere twee jaar creëert een kunstenaar uit het gastland de congrespenning. In München was Eva Backofen de uitverkorene (zie MK 3. 2025). Met mythologie als thema en zette zij op de voorzijde de smid Hephaistos, de god van de smeedkunst.

Op de achtergrond staat het Münchner Antikenmuseum (Staatliche Antikensammlungen). In zijn linkerhand houdt de smid een tang vast, waarmee hij een penning vastklemt. In zijn rechterhand een smeedhamer (5). Hephaistos was de zoon van Zeus en Hera. Ondanks dat hij mank liep, trouwde hij met de beeldschone Aphrodite, die echter naast haar man ook een vrijer had. Door middel van een ragfijn door de smid gesmeed web, werd die vernuftig gevangen in het echtelijk bed, waar het liefdespaar door de goden werd uitgelachen. Op de keerzijde staat de tekst: XXXVIII Fidem-Kongress München 2025 (afb. 5a). Backofen maakte voor mij vele foto's, die samengevoegd met die van het muntkabinet, voldoende waren om een album samen te stellen voor Philip Attwood als cadeau bij zijn afscheid als voorzitter.

Nr. 5 en 5a. Congres-penning, 80 mm, brons, 2025.
Eva Backofen.

Lezingen

Er waren tientallen lezingen verdeeld over drie dagen, ook door Nederlanders zoals door Geer Steyn over *Roots – Inspiration and Continuation as a Subject and Object Inside Two Medals* en Herman Gerritsen over *Chris van der Hoef – From Art Nouveau to Art Déco*. Ook werden twee films vertoond van Jan Pelsdonk *From Chris van der Hoef to Chris van der Hoef. The Centenary of the Dutch Art Medal Association (1925–2025)*. Hij begon zijn lezing met een korte introductie over de jubilerende VPK, waarna hij de documentaire *Het oog en de maker* van Da van Daalen vertoonde met Engelse ondertiteling.

Fidem-congres in München

Nr. 6. Zaal met de vitrines.

Aansluitend konden er vragen aan Van Daalen worden gesteld. Dat was succesvol, want de zaal zat vol, omdat voor Jan Pelsdonks presentatie, de conservator van het British Museum een lezing hield. De tweede film was van Elly Baltus *We Love Nature. Do We?* Dagelijks waren er recepties en rondleidingen, onder meer in het muntkabinet, de Glyptotheek en het Beiers Nationaal Museum.

De tentoonstelling

De vitrines waren optimaal ingericht met de honderden penningen van 338 kunstenaars uit 28 landen. Ik las in de mails veel complimenten over de indeling en de verlichting (afb. 6). De Nederlandse inzending werd als zeer sterk beoordeeld, wel was die verdeeld over verscheidene vitrines, zodat de medailleurs op zoek moesten naar hun creatie, zoals Da van Daalen en Linda Verkaaik (afb. 7). Op de foto's kon ik penning voor penning in detail bekijken. Er was een veelheid van stijlen en ik zag zeer opvallende ontwerpen.

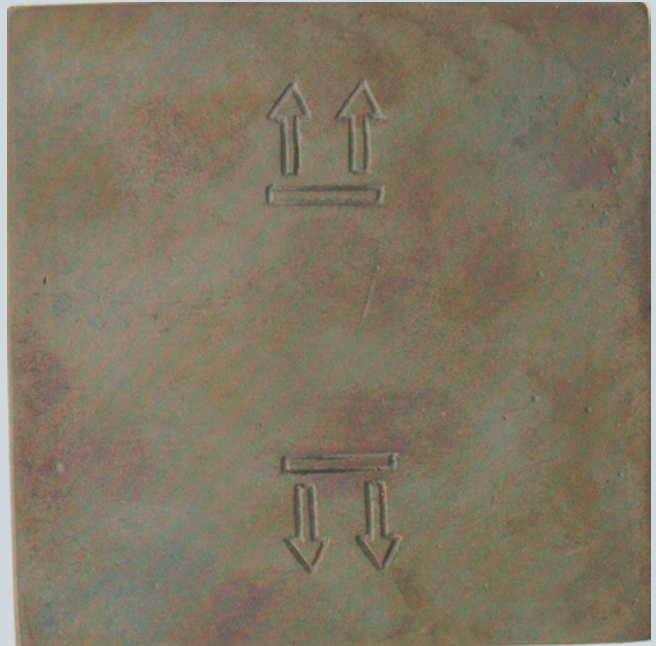
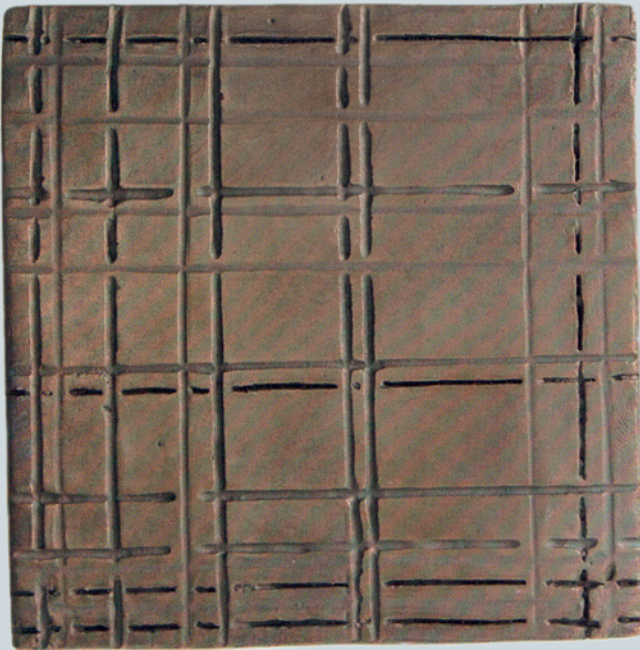
Nr. 7. Da van Daalen en Linda Verkaaik bekijken hun werk.

Nr. 8. Resonanzen was te zien in het munt- en penningkabinet van München.

Resonanzen

In 2024 kregen de leden van de DGMK het verzoek werk in te zenden voor de tentoonstelling *Resonanzen*. Die werd gehouden in het munt- en penningkabinet van München (afb. 8). Er stonden 32 werkstukken van 27 kunstenaars.

Nr. 9 en 9a. Echo von Mondrian, 89x90 mm brons, 2024. Moritz Rakow.

Ook jongeren deden mee en kregen zo de kans om met deze kunstvorm in contact te komen. Bijvoorbeeld Moritz Rakow, die *De Echo von Mondrian* inzond (afb. 9). Ook zonder de primaire kleuren is het lijnenspel van Mondriaan zo duidelijk te herkennen. Omdat Rakow het schilderij dat in het museum op zijn kop hing als voorbeeld nam, zette hij op de keerzijde het teken *deze kant boven* twee maal onder elkaar in tegengestelde richting (afb. 9a).

Mit Sammler Augen. Die schönste Medaille

Er was een extra tentoonstelling georganiseerd van de mooiste penningen uit privécollecties. 75 penningen werden in het muntkabinet tentoongesteld, geselecteerd op artistieke kwaliteiten (afb. 10). De presentatie gaf een overzicht wat de verzamelaar aanspreekt. Veel kunstenaars, tijdperken en thema's kwamen aan bod. (Die tentoonstelling had ik graag willen zien.)

Nr. 10. Tentoonstelling: Mit Sammler Augen in het munt- en penningkabinet van München.

Fidem-congres in München

Nr. 11. Elles Kloosterman met een deel van het reliëf.

Workshop

Traditioneel was er een workshop, waarbij de deelnemers hun creativiteit mochten uiten op stukken gips, die een deel van een puzzel waren. Op de foto staat een enthousiaste Elles Kloosterman (afb. 11). De samengevoegde losse stukken vormden een leeuw en een hond. De twee grote reliëfs werden tijdens het afsluitend diner onthuld (afb. 12).

Diner en prijsuitreiking

Het congres eindigde op zaterdagavond met een diner in de Palmenkas van Slot Nymphenburg. Daar werd de eerste prijs overhandigd aan Jim Licaretz uit de VS (afb. 13). De winnende penning is een zelfportret, uit zijn schedel lijken penningen te groeien, alsof zijn hoofd er vol mee zit (afb. 14).

Nr. 13. Links de eerste prijswinnaar Jim Licaretz, Susan Taylor en Michael Meszaros.

Nr. 12. Het grote gipsreliëf.

Nr. 14. De prijswinnende penning *Autoritratto di Fantasia*,
Jim Licaretz.

Die avond werd de nieuwe FIDEM-voorzitter Susan Taylor uit Canada voorgesteld. Zij volgt Philip Attwood op (afb. 15). Voor zover ik kon lezen en zien was het een FIDEM-congres met vele hoogtepunten.

Nr. 15. Martin Hirsch, Philip Attwood, Susan Taylor en
David Weidgenannt.

Excursie naar Salzburg

Als afsluiting was er op zondag 10 oktober zoals bij ieder FIDEM-congres een post-congres-tour. De reis ging naar Salzburg waar de bus om 10.30 uur arriveerde. Daarop volgde een stadstour met lunch, waarna men het Mozarteum bezocht en een rondleiding kreeg. Het Mozarteum bevindt zich in de Universiteit Salzburg met een afdeling Beeldende Kunst en Kunst- en Vormgevingseducatie. Daarna reisde het gezelschap terug naar München en kwam officieel een einde aan de het 38ste FIDEM-congres 2025.

Arnold Nieuwendam

Fotos: Alescha Birkenholz, Wolfram Kastl, Eva Backofen en enkele FIDEM-leden.

Documentaire: 'Het oog en de maker' staat op Youtube: <https://www.youtube.com/watch?v=8NCSauJL2dw>,

BEZOEK www.egmp-vzw.be

EUROPEES GENOOTSCHAP VOOR
MUNT- EN PENNINGKUNDE vzw
Koninklijke Vereniging

GENIET EEN GANS JAAR VAN:

- GRATIS TOEGANG tot alle clubactiviteiten van het EGMP en het AEN (de Franstalige zusterverenigingen).
- Verminderde toegang tot internationale ruilbeurzen.
- Het driemaandelijkse tijdschrift *De MUNTCLAPPER* met alle praktische info over onze clubs, numismatische agenda, veilingen, nieuws over munten en penningen.
- GRATIS Jaarboek, meer dan 200 blz. numismatische artikels.

LIDGELD: België 16 €, andere landen 24 €

Betaling voor EGMP vzw

IBAN: BE48 9795 4273 6627

BIC: ARSPBE22

BEZOEK www.egmp-vzw.be EN WORDT LID!

IBNS Nederland

Nederlandse Vereniging
van Papiergeldverzamelaars

Wordt ook lid!

Actieve vereniging met meer dan 200 leden en daardoor toegang tot experts op alle gebieden van papiergeld

Eigen tijdschrift 't Watermerk, 4 keer per jaar 40 pagina's in kleur

Beurzen: twee keer per jaar op een centrale locatie in Nederland

Eigen website met veel achtergrondinformatie

Geaccrediteerd door de *International Bank Note Society*

www.ibns.nl

info.ibns@gmail.com

Entingestraat 2, 7841 AW SLEEN